

Mediernas Manipulerande Makt

Mitt uppe i rapporteringen från kriget i Afghanistan debatteras den information som når allmänheten. Att den inte speglar verkligheten. I samband med detta har man bland annat i USA konstaterat att rapporteringen från exempelvis Vietnam- och Kuwaitkrigen var hårt kontrollerad av de krigförande segrarmakterna. Detta är väl inte några nyheter. Det nya är möjligen att det nu debatteras redan mitt under ett pågående krig. Allmänheten bibringas som vanligt de nyheter som man anser det vara lämpligt att sprida.

I de två senaste avsnitten av Mediemagasinet i SVT har frågan lyfts fram. I det förra berättade frilansjournalister om hur svårt det var att sälja nyheter som inte stämde med den gängse uppfattningen. Det handlade där främst om rapportering från Palestinakonflikten och hur man där måste välja att beskriva händelser med ord som styr allmänhetens uppfattning i en viss riktning.

Det senaste programmet visade bildandet av nya oberoende nyhetsförmedlare. Detta som en reaktion på likriktningen i nyhetsbevakningen. Många gånger är inte nyhetsmedia på plats utan "köper" vad som släpps från nyhetsbyråer. Detta ger naturligtvis en likriktning. De nya förmedlarna säger sig vilja skildra händelserna från gräsrotsnivå, "från den andra sidan" jämfört med etablissemangets.

Värför nu ta upp detta i den här tidningen. Jo, biobränslebranschen har verkligen inte tillgång till resurser att köpa sig utrymme i de större media. Visserligen har vi en del kapitalstarka medlemmar, men de har samtidigt fler strängar på sin lyra och kan inte föra debatt mot sig själv. Nu är det lyckligtvis så, att vi lyckas få biobränsleanvändningen att öka ändå. Främst beroende på att biobränsle har nått en kommersiell mognad, är långsiktigt hållbart och ett bränsle som snabbt kan mildra det framtida klimathotet. Men manipulerande inslag i media kommer vi inte ifrån. Jag ska ge två exempel:

I måndags (den 12 november) kunde vi på Dagens Industris debattsida läsa rubriken "Skatta inte bort miljövänlig kraftvärme". Artikeln var undertecknad av Svenska Fjärrvärmeföreningen, Svenska Gasföreningen och Svensk Energi. Den handlade om att kraftvärmebeskattningen borde sänkas till samma nivå som industrins mottryck har. Det vill säga energiskatten borde tas bort och värme producerad i kraftvärmeverk borde få ca en tredjedel av dagens koldioxidskatt.

Artikeln är illustrerad med Eskilstunas biobränsleeldade kraftvärmeverk. Bildtexten lyder "Mer koldioxid: Ska elproduktionen minska i miljövänliga svenska kraftvärmeverk, som i Eskilstuna (bilden), bara för att öka i grannländernas kolkraftverk?" Vari ligger nu manipuleringen i detta då? Jo, för det första så betalar inte biobränsleeldade anläggningar någon energiskatt och ingen koldioxidskatt. Av den naturliga anledningen att de inte ger upphov till något netto koldioxidutsläpp. En skattesänkning skulle alltså inte ge upphov till produktion av en enda kWh extra i Eskilstuna eller något annat miljövänligt biobränsleeldat kraftvärmeverk. Det är bara fossilbränslen som gynnas om koldioxidskatten sänks. Men för att förstå att artikeln handlar om bättre villkor för fossilbränslen och inte alls det som illustreras av bilden, måste man vara insatt och ge sig tid att tänka. Annars är man lurad.

Nu till det andra exemplet. I fredags (den 16 november) kunde man höra ett reportage i Sveriges radio. Det påannonserades med innebörden "Vid biobränsleeldning släpps mer växthusgaser ut än vid oljeeldning" Programmet handlade om småskalig vedeldning i gamla dåliga pannor, som i en del fall (worst case användes i reportaget) kunde eldas med så kraftiga luftunderskott att bränslet inte oxiderades utan kolet bildade metan i stället för koldioxid eller koloxid. Sven Börjesson, Radio Växjö intervjuade Lennart Gustafsson, Sveriges Provnings- och forskningsinstitut, Borås. Efter kontroll med Lennart Gustafsson framgick att programmet var hopklippt från en längre intervju. Ett normalt förfaringssätt. Men också vanskligt. Nyanser kan få annan mening och lyssnaren kan bibringas en uppfattning som inte var avsedd. På frågan om biobränsleeldning kan ge fem gånger så stora utsläpp som biltrafiken svarades: - Nej, det är överdrivet, varvid intervjuaren påstod: - Men ni vet inte. Ett påstående som bejakades.

Om avsikten med ett sådant reportage är att få folk att byta ut undermålig utrustning, som vi vet finns på många håll, då är syftet vällovligt. Men i det här fallet fick lyssnaren en klar uppfattning om att biobränsle var sämre än olja och kanske släpper ut fem gånger så mycket som trafiken, vilken ofta framställs som en stor miljöbov. Vilken miljötillvänd villaägare vill då konvertera sin oljepanna till pellets till exempel? Faktum är att man kan praktiskt taget inte konvertera vare sig el- eller oljeuppvärmning till en undermålig vedpanna. Men återigen detta framgick inte av reportaget. Manipulerad igen.

När det gäller kommentarerna till de nyss avslutade klimatförhandlingarna i Marrakech och Elcertifikatutredningens förslag, hänvisas till Svebio-nytt i slutet av den här tidningen.

EU-kommissionens förslag till direktiv om förnybara drivmedel släpptes i Official Journal den 27 oktober. Det består egentligen av två förslag. Det ena säger att varje medlemsstat skall ha 2 procent andel förnybara motorfordonsbränslen 2005 för att sedan öka med 0,75 procent per år, vilket innebär 5,75 procent år 2010. Det kanske inte låter så mycket men innebär för Sveriges del cirka två stycken nya Norrköpingsfabriker per år! Det andra direktivförslaget handlar om beskattningen av detta bränsle. Det ska vara skattebefriat, men det finns ett tak vid 50 procent, vilket innebär att så länge inblandningsandelen ligger på max 50 procent är det förnybara bränslet helt skattebefriat, men ren etanol till exempel är bara till hälften skattebefriat. Detta är självklart ett problem som måste lösas. Vi håller just på med det inom AEBIOM. Direktivförslagen vandrar nu runt för kommentarer till Parlamentet och Ministerrådet.

Min egen installation av pelletsvärme avancerar så sakteliga. Offerter på rödragningen inklusive nya radiatorer ramlar just in. Lagret är uppritat och pannköpet har påbörjats. Fortsättning följer.

Med Svebiohälsningar

Kent Nyström

